

Regeling melden vermoeden van een misstand binnen Lijn 83 2016

Preambule

Wij gaan er vanuit dat medewerkers van Lijn 83 integer handelen. Binnen Lijn 83 handelen onze medewerkers transparant, zijn zij erop aanspreekbaar en kunnen zij uitleggen wat ze doen. Toch kunnen er zich in de praktijk situaties voordoen waarbij daar twijfels over ontstaan. Deze regeling is bedoeld om voor degene bij wie twijfels over de rechtmatigheid van het handelen van anderen ontstaat – een vermoeden van een misstand – een handvat tot handelen te bieden.

Vermoeden van een misstand

Bij een melding van een vermoeden van een misstand moet het specifiek gaan om een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van een misstand met betrekking tot (één van) de scholen van Stichting Lijn 83, het bestuursbureau of het College van Bestuur.

Termgebruik

Vaak wordt voor een regeling voor het melden van een vermoede misstand onterecht de term “klokkenluidersregeling” gebruikt. Deze regeling is er echter in eerste instantie niet op gericht dat extern “de klokken worden geluid”, maar beoogt juist misstanden zo mogelijk eerst intern bespreekbaar te maken. Het College van Bestuur (CvB) of zonodig de Raad van Toezicht (RvT), krijgen de gelegenheid om een mogelijke misstand intern aan te pakken en op te lossen. Daarom wordt de melding van een vermoede misstand allereerst bij het bestuur (of de toezichthouder) gedaan.

De regeling biedt daarvoor een heldere en veilige procedure, zodat te goeder trouw afgegeven signalen over mogelijke misstanden op een adequate manier kunnen worden behandeld.

Ouders

Bijzonder is dat ook ouders van de regeling gebruik kunnen maken. Zo hebben alle direct betrokkenen bij de Lijn 83 scholen de mogelijkheid om een (vermoeden van een) misstand met behulp van deze regeling te melden. Ouders zijn steeds intensiever bij (het functioneren van) de school betrokken en zullen daarom ook steeds meer waarnemen wat er binnen de school gebeurt. Om die reden is er voor gekozen hen binnen het kader van deze regeling zoveel mogelijk een gelijkwaardige positie te geven. Ouders kunnen deze regeling natuurlijk niet gebruiken voor individuele klachten van persoonlijke aard. Daarvoor staan andere middelen ter beschikking.

Zelfreinigend vermogen

Het is de primaire verantwoordelijkheid van het bestuur om de melding serieus te (laten) onderzoeken en zo nodig passende maatregelen te treffen om een geconstateerde misstand op te heffen en voorzieningen te treffen om herhaling te voorkomen. Op die manier kan Lijn 83 invulling geven aan het “zelfreinigend vermogen” van de organisatie.

Als de melder vindt dat de interne procedure niet voldoende waarborgen biedt of tot een onbevredigend resultaat leidt, bestaat de mogelijkheid om zich te wenden tot een externe onafhankelijke Vertrouwenspersoon Integriteit (VPI).

In uitzonderlijke gevallen kan de melder (werknemer of ouder) zich met overslaan van de interne procedure direct tot deze Vertrouwenspersoon Integriteit wenden.

Meerwaarde

Een heldere procedure voor het melden van vermoede misstanden draagt bij aan een transparante, zorgvuldige en integere organisatiecultuur. Ook ondersteunt de regeling een open communicatie over normen en waarden in schoolsituaties en het voorkomen van praktijken die schadelijk kunnen zijn voor Lijn 83, de Lijn 83-scholen en de sector.

Tot slot draagt een meldingsregeling bij aan het (beter) functioneren van Lijn 83, de Lijn 83-scholen en de sector, en is het een onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Veilig

Het beschikken over een heldere procedure maakt duidelijk dat het melden van een vermoede misstand veilig kan gebeuren en dat de behandeling ervan in goede banen wordt geleid.

De werknemer die te goeder trouw en volgens de voorgeschreven procedure een melding doet, mag ervan uitgaan dat hij zich als een goede werknemer gedraagt, bescherming geniet en geen nadelige gevolgen van zijn melding ondervindt. Dit geldt eveneens voor ouders die een melding doen. Ook geldt de bescherming voor de Vertrouwenspersoon Integriteit die door het bestuur is aangesteld.

Aparte regeling/proceduremogelijkheid heeft voorrang

In het algemeen geldt dat kwesties waarvoor een aparte regeling en/of proceduremogelijkheid bestaat, langs die lijn dienen te worden afgehandeld. Deze regeling is dus bijvoorbeeld niet bedoeld voor persoonlijke klachten van betrokkenen of voor persoonlijke meldingen van een betrokkene over ongewenst gedrag jegens hem/haar en moet worden onderscheiden van de Klachtenregeling van Lijn 83 en de Regeling Vertrouwenspersonen van Lijn 83.

Rechtspositionele en beleidszaken

De regeling geldt ook niet voor het oplossen van persoonlijke (rechtspositionele) conflicten of klachten van een werknemer op het gebied van zijn functie, takenpakket, arbeidsomstandigheden en loopbaanontwikkeling.

Daarvoor gelden andere rechtspositionele procedures of klachtenprocedures.

Ook is de regeling niet bedoeld voor het aankaarten of ter discussie stellen van beleidskeuzes van het bestuur of van de directie van een school waarmee iemand zich niet kan verenigen.

Inhoud

Preambule	2
Inhoud	4
Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen	5
Hoofdstuk 2. Rechtsbescherming melder.....	6
Hoofdstuk 3. Aanstelling, taak en rechtsbescherming vertrouwenspersoon integriteit	6
Hoofdstuk 4. Interne procedure voor het melden van een (vermoede) misstand	8
Hoofdstuk 5. Slotbepalingen	9
Artikelsgewijze toelichting	11

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - a. *Lijn 83*: Stichting Lijn 83 primair onderwijs;
 - b. *bestuur*: het College van Bestuur van Lijn 83;
 - c. *toezichthouder*: de Raad van Toezicht van Lijn 83;
 - d. *werknemer*:
 - de natuurlijke persoon die een dienstverband heeft bij Lijn 83, dan wel
 - de natuurlijke persoon die in een andere met een dienstverband gelijk te stellen rechtsverhouding bij Lijn 83 werkzaam is, waaronder in ieder geval wordt begrepen een uitzendkracht, gedetacheerde, zelfstandige zonder personeel of stagiaire;
 - e. *ouder*: de ouder, voogd of verzorger (wettelijk vertegenwoordiger) van een op een school van Lijn 83 ingeschreven kind;
 - f. *melder*: de werknemer of ouder die een vermoeden van een misstand meldt;
 - g. *melding*: de melding van een vermoeden van een misstand door de melder;
 - h. *vertrouwenspersoon integriteit (VPI)*: de vertrouwenspersoon bedoeld in hoofdstuk 3;
 - i. *vermoeden van een misstand*: een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van:
 - een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels;
 - een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu of;
 - een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten bij Lijn 83, die het goed functioneren van Lijn 83 en/of het verzorgde onderwijs in het geding brengt;
 - j. *GMR*: de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van Lijn 83.
2. Tenzij het tegendeel blijkt wordt in deze regeling onder werknemer mede begrepen: de voormalige werknemer van wie het dienstverband of daarmee gelijk te stellen rechtsverhouding op het tijdstip van melden niet langer dan twee jaar geleden formeel is geëindigd.

Hoofdstuk 2 Rechtsbescherming melder

Artikel 2

1. a. Ten aanzien van de melder wordt vanwege het te goeder trouw melden van een vermoeden van een misstand geen besluit met nadelige gevolgen voor zijn/haar (rechts)positie genomen.
b. Het bestuur of, in het geval van artikel 4, tweede lid, de toezichthouder zorgt ervoor dat de melder ook niet op andere wijze door de melding bij het uitoefenen van zijn/haar functie nadelige gevolgen ondervindt.
2. Onder besluit als bedoeld in lid 1 wordt in ieder geval verstaan een besluit dat strekt tot:
 - a. het treffen van een ordemaatregel;
 - b. het treffen van een disciplinaire maatregel;
 - c. het tussentijds beëindigen of niet verlengen van een tijdelijk(e) aanstelling/dienstverband;
 - d. het niet omzetten van een tijdelijk(e) aanstelling/dienstverband in één voor onbepaalde tijd;
 - e. het verplaatsen of overplaatsen of het weigeren van een verzoek daartoe;
 - f. het onthouden van (een periodieke) salarisverhoging;
 - g. het (direct of indirect) onthouden van promotiekansen;
 - h. het afwijzen van een verlofverzoek;
 - i. het verlenen van ontslag anders dan op eigen verzoek.

Hoofdstuk 3 Aanstelling, taak en rechtsbescherming vertrouwenspersoon integriteit

Artikel 3

1. Het bestuur zorgt voor de benoeming van een Vertrouwenspersoon Integriteit (VPI).
2. De vertrouwenspersoon Integriteit heeft tot taak:
 - a. een (potentiële) melder op verzoek te informeren over de procedure en te adviseren over het doen van een melding;
 - b. een melding op verzoek van de melder op een afgesproken wijze en tijdstip door te geleiden naar het bestuur dan wel, in het geval van artikel 4, tweede lid, naar de (voorzitter van de) toezichthouder;
 - c. het bestuur dan wel, in het geval van artikel 4, tweede lid, de (voorzitter van de) toezichthouder op verzoek over een melding te informeren en/of te adviseren;
 - d. het bestuur en/of de toezichthouder (gevraagd of ongevraagd) te adviseren over het gevoerde integriteitbeleid.

3. De vertrouwenspersoon integriteit maakt de identiteit van de melder niet bekend zonder zijn/haar uitdrukkelijke toestemming. De Vertrouwenspersoon Integriteit heeft een verschoningsrecht.
4. Het in artikel 2 bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de (voormalige) Vertrouwenspersoon Integriteit waar het de uitoefening van zijn/haar taak op basis van deze regeling betreft.

Hoofdstuk 4 Interne procedure voor het melden van een (vermoede) misstand

Artikel 4

1. De melder doet zijn/haar melding bij het bestuur.
2. Indien het bestuur bij de melding is betrokken doet de melder zijn/haar melding bij de (voorzitter van de) toezichthouder. In dat geval is dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing.
3. De melder kan zijn/haar melding volgens artikel 3, tweede lid onder b, ook via een Vertrouwenspersoon Integriteit bij het bestuur of de (voorzitter van de) toezichthouder doen.
4. Een anonieme melding wordt niet in behandeling genomen.
5. Een melding kan niet in de plaats treden van een wettelijke verplichting tot het doen van aangifte van strafbare feiten.

Artikel 5

Indien de werknemer niet meer werkzaam is bij Lijn 83, doet hij/zij de melding binnen twee jaar na het formeel eindigen van zijn/haar dienstverband of daarmee gelijk te stellen rechtsverhouding met Lijn 83.

Artikel 6

De personen die betrokken zijn bij de behandeling van een melding gaan, indien en voor zover deze bekend is, op behoorlijke en zorgvuldige wijze met de identiteit van de melder om.

Artikel 7

1. Het bestuur:
 - a. bevestigt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk één week na ontvangst daarvan, schriftelijk de melding aan de melder of de vertrouwenspersoon integriteit;
 - b. informeert de persoon/personen op wie het vermoeden van een misstand betrekking heeft over de ontvangst van de melding, tenzij daardoor een onderzoeksbelang kan worden geschaad of artikel 8, vierde lid, wordt toegepast;
 - c. zorgt ingeval van het kennis dragen van de identiteit van de melder ervoor dat die niet verder bekend wordt dan noodzakelijk is voor het onderzoek en de behandeling van de melding.
2. Indien het bestuur de ontvangst van de melding aan de Vertrouwenspersoon Integriteit heeft bericht, stuurt deze de ontvangstbevestiging door aan de melder.
3. Het bestuur informeert tevens de (voorzitter van de) toezichthouder over de melding en de (voorgenomen) wijze van afhandelen daarvan.

Artikel 8

1. Het bestuur stelt zo spoedig mogelijk een onderzoek in naar de melding.
2. Het onderzoek wordt niet verricht door een persoon die mogelijk betrokken is (geweest) bij de vermoede misstand of daar anderszins belang bij heeft.
3. Het bestuur kan het onderzoek en de verdere behandeling van de melding in ieder geval achterwege laten als:
 - a. geen sprake is van een vermoeden van een misstand als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder i;
 - b. de melding niet is gedaan binnen de in de artikelen 1, tweede lid, en 5 genoemde termijn van twee jaar;
4. Het bestuur bericht het achterwege laten van een onderzoek en verdere behandeling van de melding met vermelding van redenen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 2 weken na de ontvangstbevestiging, schriftelijk aan de melder of de Vertrouwenspersoon Integriteit.
5. Indien de Vertrouwenspersoon Integriteit het bericht ontvangt stuurt deze het door aan de melder.

Artikel 9

1. Het bestuur bericht de melder of de Vertrouwenspersoon Integriteit zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 6 weken na ontvangst van de melding, schriftelijk en gemotiveerd over de bevindingen van het onderzoek, het oordeel daarover en de eventuele gevolgen die daaraan worden verbonden.
2. Indien niet binnen 6 weken toepassing kan worden gegeven aan het eerste lid, stelt het bestuur de melder of de Vertrouwenspersoon Integriteit daarvan vóór afloop van deze termijn schriftelijk en met vermelding van redenen op de hoogte. Daarbij wordt de termijn aangegeven waarbinnen de melder of de Vertrouwenspersoon Integriteit het in lid 1 bedoelde bericht zal ontvangen.
3. Indien de Vertrouwenspersoon Integriteit het in lid 1 of 2 bedoelde bericht ontvangt, stuurt deze het door aan de melder.
4. De persoon/personen op wie de melding betrekking heeft ontvangen het in lid 1 of 2 bedoelde bericht ook, tenzij daardoor een onderzoeksbelang kan worden geschaad.

Hoofdstuk 5 Slotbepalingen

Artikel 10

Deze regeling wordt door het bestuur gepubliceerd op de website en het intranet van Lijn 83. Een verwijzing naar deze regeling wordt opgenomen in de schoolgidsen.

Artikel 11

Deze regeling wordt door het bestuur met instemming van de GMR van toepassing verklaard.

Artikel 12

In gevallen waarin de regeling niet voorziet, beslist het bevoegd gezag.

Artikel 13

De toelichting maakt deel uit van de regeling.

Artikel 14

Bij de in deze regeling genoemde termijnen worden de periodes van de voor de betreffende Lijn 83-school en/of het bestuursbureau van Lijn 83 vastgestelde vakanties en sluitingsdagen niet meegerekend.

Artikel 15

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 november 2016.

Artikel 16

Deze regeling kan worden aangehaald als: "Meldingsregeling vermoeden van misstand Stichting Lijn 83 primair onderwijs".

Instemming op deze regeling is verleend door de GMR op 9-11-2016

Aldus vastgesteld door College van Bestuur van de Stichting Lijn 83 primair onderwijs op 10-11-2016.

Artikelsgewijze toelichting

Een aantal bepalingen van de regeling wordt hieronder nader toegelicht.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

Lid 1 onder d (werknemer)

Een ruime opvatting van goed werkgeverschap rechtvaardigt dat ook voor personen die in een andere arbeidsrelatie dan zojuist bedoeld bij Lijn 83 werkzaam zijn (geweest) de mogelijkheid bestaat om met gebruikmaking van de in deze regeling opgenomen procedure een vermoeden van een misstand te melden.

Hierbij worden personen bedoeld die niet als werknemer gedurende een bepaalde periode bij Lijn 83 werkzaam zijn (geweest). Daarbij kan gedacht worden aan een ingeleende uitzendkracht, een gedetacheerde werknemer, een ingehuurd zelfstandige zonder personeel (zzp-er) of een stagiair. Gezien het ontbreken van een gewone arbeidsverhouding van deze personen met Lijn 83 is de in hoofdstuk 2 opgenomen beschermingsbepaling logischerwijs niet op hen van toepassing. Waar hierna wordt gesproken over werknemer kunnen daaronder, tenzij anders vermeld, ook de zojuist bedoelde personen worden begrepen.

Lid 1 onder i (vermoeden van een misstand)

Uit het gebruik van het woord "*misstand*", dat gelijk staat aan "*wantoestand*" of "*maatschappelijk onrecht*", vloeit voort dat het moet gaan om schendingen (situaties, omstandigheden, handelingen, gebeurtenissen) die op zichzelf genomen of in onderlinge samenhang met elkaar van voldoende zwaarte en ernst zijn om als een misstand bestempeld te kunnen worden.

Dat wordt ook onderstreept door het karakter van de Meldingsregeling, die het mogelijk maakt om een beroep te doen (na een gevolgde interne procedure) op een externe onafhankelijke Vertrouwenspersoon Integriteit. Dit betekent dat de regeling niet is bedoeld voor allerlei (vermoedens van) schendingen, gebreken of onregelmatigheden van duidelijk lichte of geringe aard. In dat geval wordt de melding wegens duidelijk te weinig gewicht door de bestuurder niet in behandeling genomen.

Overigens wil dat niet zeggen dat zulke meldingen niet moeten worden aangekaart en bespreekbaar moeten worden gemaakt in de lijn. Ook dergelijke meldingen behoren door de directie van de school serieus en adequaat te worden opgepakt. Daarvoor is alleen deze regeling niet bedoeld.

Het vermoeden moet daarnaast op redelijke gronden zijn gebaseerd. Indien niet op grond van eigen waarneming of informatie aannemelijk kan worden gemaakt dat sprake is van een vermoede "*misstand*", wordt de melding wegens het duidelijk ongegrond zijn niet in behandeling genomen.

Het begrip “*misstand*” wordt omschreven met behulp van verschillende criteria. Een nog verdere, meer gedetailleerde omschrijving is achterwege gelaten om niet op voorhand inhoudelijke drempels op te werpen. Een schending van een “*wettelijk voorschrift*” kan betekenen dat een strafbaar feit is begaan. In dat geval kan, afhankelijk van de aard en ernst hiervan, sprake zijn van een plicht (artikel 160 Wetboek van Strafvordering) of een bevoegdheid (artikel 161 Wetboek van Strafvordering) tot het doen van aangifte bij de politie of het openbaar ministerie. Indien een melder tevens aangifte heeft gedaan of van plan is dit te doen, moet hij dit bij de melding aangeven. In beginsel mag de melder bij een interne melding ervan uitgaan dat het bestuur aangifte doet, indien daartoe aanleiding bestaat. Het door het bestuur (doen) verrichten van een intern onderzoek in het kader van deze regeling mag een eventueel justitieel onderzoek niet (ver)hinderen.

Het criterium “*een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu*” kan op zichzelf staan, en dit gevaar hoeft niet het gevolg te zijn van het schenden van een wettelijk voorschrift of van een onbehoorlijke manier van handelen of nalaten. Te denken valt bijvoorbeeld aan een tekortschieten in het uitoefenen van controle of inspectie, waardoor een gevaarlijke situatie aanwezig is of kan ontstaan, dan wel het bewust achterhouden van informatie of het misleiden van derden hieromtrent.

Bij een “*onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten*

” kan het om allerlei zaken gaan. Het gaat uitdrukkelijk niet om eventuele tekortkomingen van een werknemer in de primaire functie-uitoefening. Dat moet langs andere (rechtspositionele) wegen worden aangepakt c.q. opgelost. Het handelt hier om een wijze van functioneren waardoor het belang van de school, Lijn 83 of de sector wordt geraakt en de integriteit daarvan in het geding wordt gebracht. Te denken valt bijvoorbeeld aan frauduleuze handelingen (deze kunnen ook een strafbaar feit inhouden) of het achterhouden van belangrijke informatie dan wel het bewust verstrekken van verkeerde informatie.

Lid 2 (voormalige werknemer)

Ook de werknemer die niet meer bij Lijn 83 werkzaam is kan nog een melding doen, mits dat gebeurt binnen twee jaar na het einde van het dienstverband. De ervaring wijst uit dat, ook al is er binnen een organisatie sprake van een (streven naar een) open en transparante cultuur, een werknemer na zijn vertrek uit een organisatie mogelijk eerder vrijuit spreekt over tijdens zijn dienstbetrekking waargenomen zaken en opgedane ervaringen.

Hoofdstuk 2 Rechtsbescherming melder

De werknemer die te goeder trouw en conform de regeling een melding doet, mag hiervan geen nadeel ondervinden. Dit geldt eveneens voor een ouder.

Het is aan het bestuur (of eventueel de toezichthouder) om dit te bewaken. De bescherming van de werknemer heeft zowel betrekking op diens rechtspositie, als op diens functie-uitoefening, arbeidsomstandigheden, loopbaanontwikkeling en bejegening binnen Lijn 83.

In het tweede lid van artikel 2 wordt wat betreft de rechtspositie een aantal besluiten genoemd die in ieder geval onder de werking van de beschermingsbepaling vallen. Dit is geen volledige opsomming.

Voorts betekent dit niet in dat een dergelijk besluit helemaal niet meer ten aanzien van een werknemer kan worden genomen. Alleen mag dat niet gebeuren alleen of mede omdat de werknemer te goeder trouw een melding heeft gedaan.

Behalve in zijn rechtspositie mag de werknemer ook niet op een andere wijze van zijn melding nadelige gevolgen ondervinden. Bijvoorbeeld op het gebied van onheuse bejegening binnen Lijn 83. Ook in dat geval mag van het bestuur (of eventueel de toezichthouder) worden verwacht dat daartegen corrigerend wordt opgetreden.

Hoofdstuk 3 Aanstelling, taak en rechtsbescherming externe vertrouwenspersoon integriteit

Een effectief integriteitbeleid bestaat uit het toepassen van een aantal instrumenten, waarvan de Vertrouwenspersoon Integriteit (VPI) er één is.

Lijn 83 moet volgens artikel 3, eerste lid, over een Vertrouwenspersoon Integriteit beschikken.

De Vertrouwenspersoon Integriteit kan een belangrijke rol vervullen in het proces van integriteitbewustwording, advisering en het voorkomen en tegengaan van integriteitsbreuken.

De Vertrouwenspersoon Integriteit fungeert als klankbord, adviseur en als meldpunt.

In artikel 3, tweede lid onder a en b, staat de kerntaak van de Vertrouwenspersoon Integriteit beschreven, te weten (potentiële) melders van een vermoeden van een misstand die contact zoeken informeren en adviseren en (desgewenst) de melding naar het bestuur of eventueel de (voorzitter van de) toezichthouder doorgeleiden. Daarnaast kan de Vertrouwenspersoon Integriteit het bestuur of de toezichthouder over vermoedens van misstanden informeren en/of adviseren, zowel in een individueel concreet geval alsook in algemene zin.

Tussen het bestuur en de Vertrouwenspersoon Integriteit moeten goede werkafspraken worden gemaakt.

Een (potentiële) melder die een vermoeden van een misstand vertrouwelijk wil melden kan zich tot de Vertrouwenspersoon Integriteit wenden. In dat geval geleidt de Vertrouwenspersoon Integriteit de melding door naar het bestuur of eventueel de (voorzitter van de) toezichthouder zonder de identiteit van de melder bekend te maken, tenzij deze daar toestemming voor geeft (zie artikel 3, derde lid). Het bestuur of de toezichthouder mag geen druk op de Vertrouwenspersoon Integriteit uitoefenen om de identiteit van de melder bekend te maken (verschoningsrecht).

De Vertrouwenspersoon Integriteit is bekend bij en geniet het vertrouwen van het personeel. Daarnaast heeft de Vertrouwenspersoon Integriteit tevens voldoende "slagkracht" richting het bestuur of de toezichthouder. De Vertrouwenspersoon Integriteit bewaart een "professionele" afstand tot zowel de melder als het bestuur of de toezichthouder.

De Vertrouwenspersoon Integriteit kan zowel vanuit de organisatie afkomstig zijn als een externe persoon betreffen.

De Vertrouwenspersoon Integriteit is bekend met de scholen van Lijn 83 c.q. het bestuursbureau van Lijn 83 ten behoeve waarvan hij/zij in die functie is benoemd.

Als persoonlijke competenties waarover een Vertrouwenspersoon Integriteit in ieder geval zou moeten beschikken kunnen worden genoemd:

- sociale en communicatieve vaardigheden,
- het vermogen om te kunnen gaan met vertrouwelijke informatie en weerstanden,
- relativiseringsvermogen en objectieve en onafhankelijke oordeelsvorming.

In artikel 3, vierde lid, is geregeld dat de beschermingsbepaling van hoofdstuk 2 eveneens geldt voor de (voormalige) Vertrouwenspersoon Integriteit.

Hoofdstuk 4

Artikel 4

De melder meldt het vermoeden van een misstand in beginsel bij het bestuur (eerste lid).

Het bestuur moet op grond van zijn functie op de hoogte zijn van eventuele misstanden binnen de organisatie. Het bestuur is immers primair aangewezen om waar nodig orde op zaken te stellen en maatregelen te treffen.

Indien het bestuur eventueel bij de melding is betrokken, kan de melder de vermoede misstand bij de (voorzitter van de) toezichthouder melden en is hoofdstuk 4 van overeenkomstige toepassing (tweede lid).

Indien de melder niet bij het bestuur of de (voorzitter van de) toezichthouder wil melden, kan deze zijn melding bij de Vertrouwenspersoon Integriteit doen (derde lid).

In dat geval geleidt de Vertrouwenspersoon Integriteit de melding door naar het bestuur of de (voorzitter van de) toezichthouder zonder de identiteit van de melder bekend te maken.

De melder blijft zelf verantwoordelijk voor de melding. De Vertrouwenspersoon Integriteit bewaakt de voortgang van de melding en de verdere procedure.

De melder moet uitdrukkelijk toestemming geven indien de Vertrouwenspersoon Integriteit zijn identiteit bekend zou willen maken. Het bestuur noch andere personen betrokken bij Lijn 83 mogen de Vertrouwenspersoon Integriteit onder druk zetten om de identiteit van de melder vrij te geven.

De vertrouwelijkheid van de identiteit van de melder kan overigens niet in alle gevallen worden gegarandeerd. Daarvan is bijvoorbeeld sprake indien een strafrechtelijk onderzoek moet worden ingesteld. In dat geval moet de melder aan het openbaar ministerie (OM) de noodzakelijke informatie verschaffen. Daarnaast zal bij het vermoeden van ernstige strafbare feiten sprake kunnen zijn van een aangifteplicht.

Verder kan het zich voordoen dat bij een intern onderzoek naar de vermoede misstand uit de aard en inhoud daarvan kan worden afgeleid van wie de melding waarschijnlijk afkomstig is.

Het is daarom raadzaam dat de Vertrouwenspersoon Integriteit in het gesprek met een (potentiële) melder aangeeft dat de vertrouwelijkheid niet altijd gewaarborgd kan worden.

Deze regeling voorziet niet in de mogelijkheid van anoniem melden (vijfde lid).

Een dergelijke mogelijkheid verdraagt zich niet met het streven naar transparantie en integriteit binnen organisaties. Voorts werkt die mogelijkheid het risico van het ontstaan van een onwenselijke "klikcultuur" in de hand.

Indien een melder informatie over een mogelijk (ernstig) strafbaar feit (misdrijf) of een (ernstige) integriteitschending anoniem wil melden, kan deze dit doen bij de landelijke Stichting Meld Misdaad Anoniem, meestal meldpunt M genoemd.

Dit kan alleen telefonisch (0800 – 7000). Meldpunt M is geen politielijn en hier kan ook niet rechtstreeks aangifte worden gedaan. Meldpunt M neemt de informatie telefonisch in ontvangst, beoordeelt deze en geeft de gemelde informatie zo nodig ter verdere behandeling door aan de politie, het openbaar ministerie of een (bijzondere) opsporingsdienst (bijv. rijksrecherche, fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst, etc.).

Het zesde lid geeft aan dat een melding niet de verantwoordelijkheid wegneemt tot het doen van aangifte, indien sprake is van (ernstige) strafbare feiten.

Artikel 5

Voor de melder geldt geen termijn waarbinnen hij de melding moet doen. Wel geeft artikel 8, derde lid onder c, aan dat kan worden afgezien van het behandelen van een melding, indien deze kennelijk onredelijk laat wordt gedaan. Wanneer daarvan sprake is hangt af van de beoordeling van de specifieke omstandigheden van het geval.

Voor het kunnen doen van een melding door een voormalige werknemer geldt een (maximale) periode van twee jaar na de datum waarop diens dienstverband bij Lijn 83 is geëindigd. Dit is een fatale termijn (zie artikel 8, derde lid onder b).

Reden voor het in de tijd begrenzen van deze extra mogelijkheid tot melden voor de voormalige werknemer is ondermeer dat na verloop van tijd problemen ontstaan rond de bewijsvoering.

Artikel 6

Als de melding bij het bestuur is gedaan moet dit en moeten eventuele anderen die bij het onderzoek naar de vermoede misstand worden betrokken eveneens zorgvuldig met de identiteit van de melder omgaan. Zij moeten ervoor zorg dragen dat die identiteit niet breder bekend wordt dan voor het onderzoek strikt noodzakelijk is.

Artikel 7

Primair zendt het bestuur een ontvangstbevestiging aan de melder die het vermoeden van een misstand heeft gemeld (eerste lid, onder a).

Indien de melding vertrouwelijk is gedaan, wordt de ontvangstbevestiging aan de Vertrouwenspersoon Integriteit toegezonden en stuurt die de bevestiging door aan de melder (eerste lid, onder a, en tweede lid).

Van het informeren van de in het eerste lid onder b bedoelde personen kan bijvoorbeeld worden afgezien als daardoor het risico bestaat dat bewijsmateriaal wordt vernietigd. Dit geldt ook als vrijwel direct duidelijk is dat de melding wegens een in artikel 8, derde lid, vermelde reden niet in behandeling wordt genomen.

Deze uitzondering is ook in enkele andere artikelen opgenomen en geldt voor alle procedurele mededelingen aan bedoelde personen.

Op het bestuur rust een zorgplicht om te bewaken dat de identiteit van de melder binnen de organisatie niet verder bekend wordt gemaakt dan voor het behandelen van de melding strikt nodig is (eerste lid, onder c).

De (voorzitter van de) toezichthouder moet door het bestuur over meldingen van vermoedens van misstanden binnen de organisatie op de hoogte worden gesteld (derde lid). Het is aan de toezichthouder te bepalen hoe deze over het verdere behandelingstraject wenst te worden geïnformeerd.

Artikel 8

Het bestuur moet een melding van een vermoeden van een misstand serieus nemen.

Dit betekent dat het bestuur zo spoedig mogelijk een onderzoek moet starten naar de vermoede misstand.

Het is aan het bestuur te bepalen op welk niveau, door wie en hoe het onderzoek wordt uitgevoerd.

De aard, ernst en omvang van de vermoede misstand, de plaats in de organisatie en de daarbij betrokkenen, evenals de voor het onderzoek benodigde expertise, zijn hiervoor relevante factoren. Het onderzoek kan zowel intern worden verricht als worden uitbesteed.

Ter voorkoming van vooringenomenheid, beïnvloeding of de schijn van belangenverstrengeling mag het onderzoek niet worden gedaan door degenen die mogelijk bij de vermoede misstand betrokken zijn (geweest). Van het instellen van een onderzoek kan worden afgezien indien:

- geen sprake is van een vermoeden van een misstand als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder i (bijvoorbeeld de melding betreft in feite een arbeidsconflict);
- bij de melding niet de juiste procedure is gevolgd;
- de melding niet binnen de in artikel 5 genoemde termijn van twee jaar is gedaan;
- de melding betrekking heeft op een kwestie uit het verre verleden (derde lid, onder c).

Het bestuur bericht het achterwege laten van het onderzoek en de verdere behandeling zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na de ontvangstbevestiging, schriftelijk en gemotiveerd aan de melder of bij een vertrouwelijke melding aan de Vertrouwenspersoon Integriteit, die dit bericht doorstuurt aan de melder (vierde en vijfde lid).

Ook gedurende het onderzoek kunnen nog feiten of omstandigheden naar boven komen die alsnog ertoe leiden dat de melding niet-ontvankelijk wordt gevonden of dat van verdere behandeling wordt afgezien.

Artikel 9

De melder die bij het bestuur een vermoeden van een misstand heeft gemeld, heeft er recht op om binnen een redelijke termijn van het bestuur uitsluitel te krijgen over hoe met zijn melding is omgegaan, of er maatregelen zijn of worden getroffen en zo ja welke maatregelen dat zijn. Wat een redelijke termijn is hangt, ook ingeval van verlenging (tweede lid), af van de aard, omvang en complexiteit van de melding en het onderzoek. Uitgangspunt is dat het bestuur de melder, of bij een vertrouwelijke melding de Vertrouwenspersoon Integriteit, binnen zes weken na ontvangst van de melding informeert (eerste lid). De Vertrouwenspersoon Integriteit stuurt de ontvangen informatie door aan de melder (derde lid).

Het informeren van degene(n) op wie de melding betrekking heeft, kan bijvoorbeeld achterwege worden gelaten indien de melding aanleiding geeft tot aangifte bij het openbaar ministerie (OM) en voorkomen moet worden dat bewijsmateriaal verdwijnt (vierde lid).